

UCHWAŁA Nr RIO.II-00312-39/2024
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku
z dnia 10 stycznia 2024 r.

w sprawie wyrażenia opinii o możliwości sfinansowania deficytu i prawidłowości planowanej kwoty długu przedstawionych przez Gminę Grabowo

Na podstawie art. 13 pkt 10 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1325), art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.) oraz zarządzenia Nr 7/2023 z dnia 27 lipca 2023 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących

Skład Orzekający w osobach:

Paweł Gałko	- przewodniczący
Katarzyna Gawrońska	- członek
Marlena Stachurska-Janczyło	- członek

opiniuje pozytywnie

- możliwość sfinansowania deficytu określonego w uchwale budżetowej Gminy Grabowo, wnosząc zastrzeżenie zawarte w poniższym uzasadnieniu;
- prawidłowość planowanej kwoty długu Gminy Grabowo, wynikającej z zaciągniętych zobowiązań, o której mowa w art. 226 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

Uzasadnienie

Skład Orzekający sformułował niniejszą opinię w oparciu o uchwały Rady Gminy Grabowo z dnia 20 grudnia 2023 r.: Nr L/271/23 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grabowo na lata 2024 – 2028 oraz Nr L/272/23 w sprawie uchwalenia budżetu gminy Grabowo na 2024 rok, z uwzględnieniem zmian w budżecie, dokonanych zarządzeniem Nr 455/24 Wójta Gminy Grabowo z dnia 2 stycznia 2024 r.

Rada Gminy Grabowo uchwałą Nr L/272/23 z dnia 20 grudnia 2023 r. uchwaliła budżet na 2024 rok. Po zmianach dokonanych zarządzeniem Nr 455/24 Wójta Gminy Grabowo z dnia 2 stycznia 2024 r. w budżecie zaplanowano:

- dochody ogółem w kwocie	39.136.622,91 zł
- w tym dochody bieżące w kwocie	20.864.192,86 zł,
- wydatki ogółem w kwocie	40.141.867,91 zł
- w tym wydatki bieżące w kwocie	19.934.724,39 zł.

Zgodnie z zapisem zawartym w § 4 uchwały Nr L/272/23 z dnia 20 grudnia 2023 r., planowany deficyt wyniesie 1.005.245 zł i zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu (środki związane z przeciwdziałaniem Covid -19) w wysokości 447.200 zł oraz wolnymi środkami w wysokości 558.045 zł.

Wskazane źródła pokrycia planowanego deficytu są zgodne z art. 217 ust. 2 pkt 6 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.).

Łączna planowana w budżecie kwota przychodów wynosi 1.725.245 zł, w tym niewykorzystane środki pieniężne na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi sfinansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w wysokości 447.200 zł oraz wolne środki w wysokości 1.278.045 zł. Łączną wysokość rozchodów tytułem spłat wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów określono na poziomie 720.000 zł.

Zgodnie z informacją zawartą w załączniku Nr 4 do uchwały budżetowej wolne środki w wysokości 1 278.045 zł stanowią uzupełnienie subwencji ogólnej na rok 2023, przyznane w kwocie 1.561.509 zł, gdzie w 2023 roku wykorzystana została kwota 283.464 zł (uchwała Rady Gminy Nr XLVIII/257/23 z dn. 29.09.2023 r.). Niewykorzystane środki pieniężne na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w wysokości

447.200 zł są to natomiast środki z RFIL, które wpłynęły w latach 2020 – 2021 i które przeznaczone będą na realizację zadań w 2024 r., w tym na zadanie pn. „Przebudowa drogi w miejsc. Ciemianka – Jodłówek” w kwocie 200.000 zł oraz na zadanie pn. „Przebudowa drogi w miejsc. Grądy Michały” w kwocie 247.200 zł.

Uwzględniając powyższe wyjaśnienie Skład Orzekający uznaje, że Gmina Grabowo będzie dysponować wystarczającą kwotą przychodów wewnętrznych, tj. w łącznej wysokości 1.725.245 zł, które będzie mogła zaangażować w budżecie 2024 roku.

Skład Orzekający zastrzega jednak, że dla zachowania prawidłowości takiej konstrukcji budżetu niezbędne jest osiągnięcie w 2023 roku deficytu budżetowego na poziomie nie wyższym niż (-)2.122.631 zł (zakładając wykonanie rozchodów w kwocie 730.000 zł, a także uwzględniając wypracowane przychody wewnętrzne według stanu na dzień 31.12.2022 r., tj. w wysokości 4.577.876,65 zł).

Wynik z działalności bieżącej Gminy zamyka się tzw. nadwyżką operacyjną w wysokości 929.468,47 zł, wypełniając tym samym regulację art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.).

Stosownie do uchwały Nr L/271/23 Rady Gminy Grabowo z dnia 20 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grabowo na lata 2024 – 2028, Gmina zamierza spłacać zaciągnięty w latach wcześniejszych dług do końca 2028 roku. Najwyższa kwota długu w okresie objętym Wieloletnią Prognozą Finansową wystąpi na koniec 2024 roku i wyniesie 2.600.000 zł (stosunek zadłużenia do planowanych dochodów będzie wynosił 6,64%), w pozostałych okresach jej wielkość ma sukcesywnie maleć.

Począwszy od 2024 roku nie prognozuje się pozyskiwania nowych przychodów zwrotnych (zaciągania długu publicznego). Według założeń przedłożonej uchwały WPF jednostka ma osiągać poczynając od 2025 roku dodatnie wyniki budżetów, które w całości będą służyły finansowaniu w poszczególnych latach rozchodów tytułem spłat zaciągniętego długu.

Ponadto w kolejnych latach zakładane są tzw. nadwyżki operacyjne, czyli dodatnie różnice między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, uwzględniające wymogi reguły wydatkowej z art. 242 ustawy o finansach publicznych.

Z przedstawionych w prognozie wieloletniej wartości wynika, iż w roku 2024, jak i kolejnych latach objętych prognozą spłaty długu, nie zostaną naruszone relacje, o których mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

W roku budżetowym 2024 wskaźnik spłaty rat kapitałowych wraz z odsetkami wynosi 4,29% przy maksymalnym dopuszczalnym wskaźniku obliczonym w oparciu o plan za III kwartały 2023 r., który stanowi 10,14% (maksymalny dopuszczalny wskaźnik obliczony w oparciu o przewidywane wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy również wynosi 10,14%).

W latach następnych margines pomiędzy ustaloną, planowaną wartością wskaźnika, a jego dopuszczalnym ustawowo pułapem (uwzględniając ustawowe wyłączenia) będzie kształtował się na następujących poziomach: rok 2025 – 5,79%; rok 2026 – 5,61%; rok 2027 – 4,36%; rok 2028 – 2,14%.

Przyjęte w prognozie założenie zachowania powyższej relacji oparte jest przede wszystkim (dla dopuszczalnych wskaźników spłat) na założeniu osiągnięcia w latach 2024 - 2028 tzw. nadwyżek operacyjnych, czyli dodatnich różnic między dochodami i wydatkami bieżącymi (saldo operacyjnych spełniających reguły wydatkowe z art. 242 ustawy) oraz na wyłączeniach rat spłat wraz z odsetkami zgodnie z przepisami wynikającymi z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych (w odniesieniu do planowanych wskaźników spłat). Mając na względzie konstrukcje budżetów w latach poprzednich, z których wynika, iż Gmina Grabowo realizowała zadania inwestycyjne przy współudziale ze środków z budżetu Unii Europejskiej, Skład Orzekający przyjmuje założenie, że kwoty wyłączeń rat spłat oraz odsetek zostały określone zgodnie z przepisami wynikającymi z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych.

W budżecie 2024 roku wynik z działalności bieżącej Gminy wynosi 929.468,47 zł (zarządzenie Nr 455/24 Wójta Gminy Grabowo z dn. 2 stycznia 2024 r.), natomiast w pozostałym okresie, tj. 2025 – 2028 prognozowane są nadwyżki operacyjne, które kształtują się na stałym poziomie w wysokości 700.000 zł rocznie.

Powyższa wielkość wynikająca z danych historycznych za okres 2017 – 2022 wynosiła odpowiednio:

– wykonanie 2017	693.912,22 zł;
– wykonanie 2018	232.319,01 zł;
– wykonanie 2019	1.643.660,81 zł;
– wykonanie 2020	1.871.836,14 zł;

–	<i>wykonanie 2021</i>	773.994,06 zł;
–	<i>wykonanie 2022</i>	3.207.743,88 zł;
–	<i>plan za III kw. 2023</i>	<u>(-)1.399.103,30 zł.</u>

Gmina w okresie objętym WPF planuje uzyskać wpływy ze sprzedaży majątku w latach 2024 – 2025, w tym w roku 2024 – 150.000 zł; w roku 2025 - 50.000 zł. Dochody ze sprzedaży majątku w okresie 2017 – 2022 wyniosły odpowiednio: rok 2017 kwota 27.480 zł; rok 2018 kwota 12.205 zł; rok 2019 kwota 62.847 zł; rok 2020 kwota 1.800 zł; rok 2021 kwota 439.996,85 zł; rok 2022 kwota 43.010 zł. Do końca 2023 roku założono wpływy z tego tytułu w wysokości 165.543 zł (na dzień 30.09.2023 r. uzyskano dochody ze sprzedaży mienia w wysokości 15.542,28 zł).

Wysokość nadwyżek operacyjnych ujęta w prognozach budżetów w latach 2024 – 2028 determinowana jest przede wszystkim założeniem wzrostu o 1.800.000 zł rocznie dochodów bieżących z tytułu podatku od nieruchomości w związku z powstaniem na terenie Gminy farmy wiatrowej.

Analizując powyższe Skład Orzekający stwierdza, iż prognozy podstawowych wielkości, w tym dochodów bieżących, wydatków bieżących, budżetów ujętych w okresie objętym WPF są ustalone na poziomie ostrożnościowym i nie odbiegają znacząco od wielkości wykonanych w latach poprzednich. Założenia w zakresie prognozowanych budżetów w odniesieniu do sekcji bieżącej mają swoje odzwierciedlenie w informacji przedstawionej w załączniku Nr 3 uchwały WPF.

Podsumowując podkreślić jednak należy, iż niezrealizowanie tych wielkości w co najmniej założonych wysokościach, może wpłynąć negatywnie na kształtowanie się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych w latach przyszłych. Konieczne jest nieprzerwane monitorowanie realizacji założeń przyjętych w prognozie wieloletniej celem zachowania właściwych relacji dla możliwości obsługi zaciągniętego długu publicznego. Niewykonanie wartości istotnych z punktu widzenia ustalania dopuszczalnych w poszczególnych latach wskaźników spłaty zobowiązań może w sposób istotny zagrozić prawidłowości uchwalania i wykonywania budżetów w następnych latach.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający wydał pozytywną opinię o planowanej kwocie długu i o możliwości sfinansowania przedstawionego deficytu.

POUCZENIE:

Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodniczący Składu Orzekającego

Paweł Gałko